

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

Cím: *Újra keresztelik a főváros utcáit*

Forrás: *Fővárosi Hírlap*

Osztályozás

Tárgy

725.092.1

Hely

Idő

"1919"

Bp

1919.3.19

(Oldal)

Újra keresztelik a főváros utcáit

Látogatás Móricz Zsigmondnál

Valamikor régen, nagyon régen, talán három hónapja is van annak, a megboldogult közmunkák tanácsának, — most már kis k-val és kis t-vel írhatjuk le ezt a két szót, a nagy Potermacher nem haragszik meg érte — hatáskörébe tartozott a budapesti utcák nevének megállapítása. A közmunkák tanácsa élt is ezzel a jogával és lassanként annyira elkeresztelte ezt a szerencsétlen várost, hogy Budapest egészen kivetkőzött hajdani jellegéből. A régi, igazán szépnevű pesti utcák eltűntek, lekerültek a patinás utcatáblák a sarokházakról és helyükre olyan táblák kerültek oda, amelyeken már politikai nagyságoknak és a dinasztia kis- és nagykorú tagjainak nevei szerepeltek. Természetes, hogy a közmunkák tanácsa mindig vigyázott arra, hogy csak a kormányon lévő párt politikusaírók nevezzenek el egy-egy pesti utcát és tévedésből sem történt meg, hogy valamelyik nagynevű ellenzéki politikus jutott volna utcahoz Pestbudában.

A közmunka-tanács immár a múlté és ennek ellenére sem neveznek el egyetlen utcát Budapesten a Közmunkák Tanácsa Utcájának. Ellenben az utcanéveket revízió alá veszik mégis. Ezt a munkát a főváros néptanácsa végzi el, amely e célra bizottságot küldött ki, e bizottságban résztvesznek azok az írók, akiknek érzékük van ahhoz, hogy minő nevet kell adni a pesti utcának. Biró Lajos, Krudy Gyula, Móricz Zsigmond, azután Peisner Ignác, a régi Budapestnek ez az alapos ismerője lettek tagjai az írók közül a bizottságnak.

Krudy Gyula a Fővárosi Hírlap hasábjain egy alkalommal már elmondta terveit a

főváros utcáinak újakereszteléséről. Most Móricz Zsigmondot kerestük fel, hogy véleményt és nyilatkozatfelét kérjünk tőle arról, hogy milyen elvek alapján hajtják keresztviz alá a pesti utcák öszbeborult, szomorú és sok vihart látott fejét. Móricz Zsigmond megnyilatkozása e kérdésben különös érdeklődést kelthet, mert ő nem tartozik az ugynevezett pesti írók közé, Móricz Zsigmond a falu, a ringó buzakalasz, a pacsirta, a barázdás homloku paraszt írója és így joggal várhatunk sokat attól, hogy ő is résztvesz a nagy elkeresztelésnél.

Móricz Zsigmond az Üllői-uton lakik, a 95-ös számú házban. Meghitt, kedves otthonban fogad, a csöngetésre a három esztendő Lily szalad az ajtóhoz és mondja, hogy apukája benn van a szo-

bában. Amikor az írónak elmondom jövetelem célját, mosolyogva akarja elhárítani a személye ellen tervezett merényletet.

— Egyszer már résztvettem utcakeresztelésben és az nekem éppen elég volt. Leányfalun kértek meg arra, hogy kereszteljem el az utcákat, amelyeknek ott nem volt akkor még nevük. Én azután nagy ambícióval hozzá is fogtam a kereszteléshez. Abban az időben Krusinszky ásatásokat rendezett a Duna partján és valami két hétig tartó kutatás után római leleteket is talált. Ennek az alapján én a hajóhoz vezető utat Római Fasornak neveztem el. A leányfalusiaknak sehogysem tetszett ez az elnevezés és váltig mondogatták, hogy ennek semmi értelme sincs, mert a fákat nem a rómaiak ültették a Római Fasorban, hanem a Szitányi. Ez a Szitányi földesur ott Leányfalun és a leányfalusiak nem tudták megérteni, hogy miért nem róla neveztem el a Római Fasort.

— Hát itt Pesten is sok Szitányi van, itt Pesten sok Szitányiról neveztek el utcákat. Én azt hiszem, hogy ha már névhez kötik a pesti utcát, akkor az utca nevével igazán csak nemzeti fontosságú nevet lehet fölverni. Szakítani kell végre azzal a szokással, hogy a főváros mindegyik polgármesteréről utcát nevezzenek el. Hogy miért kellett Heltai Ferencről utcát elkeresztelni, azt én igazán nem tudom, sőt ezt az elkeresztelést annak idején egyenesen botránynak deklaráltam. Ez a rendszer a régi társadalmi rend szolgátságának a kifejezője volt.

— Hogy miért van Pesten Karpfenstein-utca, azt sem tudom, de azt sem értem, hogy miért éppen a mai Petőfi-utcát nevezik Petőfi-utcának, mikor ennek az utcának Petőfihez igazán semmi köze sincs és maga az utca sem monumentális, diszes utvonat, hogy méltó lenne Petőfi emlékéhez.

— Kell, hogy egy csomó történelmi név szerepeljen a pesti utcák tábláin, de a helyi nagyságoknak, akik csak a maguk idejében és a maguk körében voltak nagyságok, el kell tűnni onnan és a lekerülő utcatáblák helyébe sokkal szívesebben tenném én vissza azokat a régi utcatáblákat, amelyek sokkal jobban össszeforrottak ennek a városnak az életével, mint az új utcatáblák és mint azok a személyek, akikről az új utcatáblákat elnevezték. A régi, jó pesti utcanéveket nem hagyom bántani, Isten őrizzen például attól, hogy a Régiposta-utcát elkereszteljék.

— Budáról külön kell beszélnem. Budának külön varázst ad a sok kedves, furcsa utcánév. Ezekhez nem szabad hozzányulni, mert ha hozzájuk nyulnánk, könnyen úgy járhatnánk, mint azok a vidékiek, akik a városukból egy lexikont, egy címtárat, egy szótárat csináltak, megölték a városuk hangulatát, amikor megfosztották az utcákat régi nevüktől.

Beszélgetésünk végén elmondotta még MórícZ Zsigmond, hogy Ady Endrének feltétlenül kell utcát kapni Budapesten. MórícZ Zsigmond különben nagyon örül annak, hogy a bizottságba való kinevezésével szövődött egy szál, amely hozzáköti őt Budapesthez, ahhoz a városhoz, amelyet nagyon szeret.